

САОПШТЕЊЕ ЕВРОПСКОГ УДРУЖЕЊА СУДИЈА
о питањима која тренутно утичу на
НЕЗАВИСНОСТ СУДСТВА
у
ШПАНИЈИ

Европско удружење судија (ЕАЈ) је на састанку одржаном 26. априла 2024. године у Варшави од стране свог члана-удружења из Шпаније, удружења *Asociacion Profesional de la Magistratura*, обавештено о питањима која озбиљно утичу на рад правног система и независности судија у Шпанији. Разлози за забринутост су двојаки:

Први

Од 2018. године, рад шпанског правосудног савета (*Consejo General del Poder Judicial*) је нарушен политичким неспоразумима у шпанском парламенту, који је спречио именовање нових чланова савета. Као резултат тога настала је ситуација у којој савет воде раније изабрани чланови, чији су мандати одавно истекли. Ова, ионако незадовољавајућа ситуација је додатно погоршана 2021. године, када је парламент онемогућио савет да обавља своју функцију у именовању судија судова вишег ранга, укључујући нарочито судије Врховног суда и одређене председнике судова. Ово је нарочито погубно утицало на Врховни суд, у ком тренутно постоји велики број упражњених места која не могу бити попуњена, што омета и успорава суд у вршењу судске функције. Иако је Европска комисија у извештајима о владавини права из 2022 и 2023 скренула пажњу на проблем и апеловала на шпанске власти да поправе ситуацију, у том смеру нису предузети никакви кораци.

ЕАЈ додатно наглашава да именовање судијских чланова у општи правосудни савет мора потећи од стране самих судија, што је у више наврата поновљено од стране различитих европских органа, као и Светског удружења судија (чланови 2-3 Универзалне повеље за судије)¹.

У саопштењу од 2. априла 2024. године, Европска мрежа правосудних савета и председник ЕАЈ-а позвали су на предузимање напора како би се правосудном савету омогућило да настави пуно функционисање и

¹ Правосудни савет мора бити потпуно независан од других државних власти. У његовом саставу већину морају чинити судије изабране од стране својих колега, у складу са поступком који обезбеђује њихову најширу заступљеност (чланови 2-3, став 2, Универзална повеља за судије).

именовали његови чланови у складу са европским стандардима. Ситуација се, ипак, није променила.

Стога, у даљој подршци овим позивима, *ЕАЈ* са састанка у Варшави -

апелује на све политичке странке у Шпанији да уложе додатни напор како би дошло до деблокаде парламента и обезбедили се услови за повратак потпуно функционалног правосудног савета са судијским члановима изабраним од стране судија.

Други

Након последњих одржаних општинских избора у Шпанији, између владајућих странака постигнут је споразум о доношењу прописа којима се (а) даје амнестија свима који су учествовали у напорима да доведу до независности Каталоније, а који су због тога кривично осуђени, или им таква осуда прети, и (б) дају овлашћења за преиспитивање судских одлука у вези са истрагама и кривичним санкцијама оних који су учествовали у покушајима сецесије Каталоније. Таква преиспитивања би подразумевала позивања судија пред парламентарне одборе ради објашњавања одлука које су донеле и нарочито због оптужби да су судске одлуке донете из политичких разлога (у говору познато као „ратовање правом“). Предлог је пропраћен јавним оптужбама за „ратовање правом“ неких политичара упућених одређеним судијама.

ЕАЈ сматра да је захтев судијама да пред другим гранама власти преузимају одговорност за своје поступке у вршењу судијске функције у потпуности противан судијској независности. Мањкаве судске одлуке треба исправљати путем жалбених поступака, а свако наводно противправно поступање судије може бити предмет само дисциплинског поступка (на пример, пред правосудним саветом, који поступа у том својству) или, у случају да постоје основи сумње да је судија извршио кривично дело, у кривичном поступку. Ни под којим условима позивање судија пред парламентарни истражни одбор где би се браниле њихове одлуке не може бити прихватљиво, будући да такви поступци представљају јасан напад на независност судства².

ЕАЈ, штавише, сматра да правилно поштовање начела поделе власти и независности судства налажу да јавно критиковање судских одлука од стране политичара мора бити учињено у оквирима умереног и институционалног поштовања.

Према томе, *ЕАЈ* –

апелује на парламентарне и владине органе у Шпанији да се без

² Предлог који је Венецијанска комисија јасно одбацила у недавном Мишљењу *CDL-AD(2014)003* став 126.

одлагања суздрже од даљих подношења оваквих предлога којима одлуке донете од стране носилаца судијске функције доводе у питање пред парламентарним одборима, као и да престану са кампањама у којима се судије оптужују за „ратовање правом“.